

Waterstofmarkt stagneert: Dringend beleid nodig om klimaatdoelen en concurrentiepositie te redden

Duurzame gassen, zoals waterstof en groen gas, zijn onmisbaar in een duurzaam energiesysteem. Maar, waar de uitrol van zonne- en windenergie de elektriciteitssector enorme stappen vooruit heeft gebracht, hapert de overgang naar duurzame moleculen. De [Europese Rekenkamer](#) waarschuwde afgelopen zomer dat de ontwikkeling van de waterstofmarkt in Europa ver achterloopt op de doelstellingen voor 2030 en pleitte voor een 'reality check'. In Nederland is het beeld niet anders: zonder versnelling komen niet alleen de klimaatdoelen, maar ook de positie van de Nederlandse industrie ernstig in gevaar. Het ziet er immers niet naar uit dat er binnen afzienbare tijd voldoende volumes groene waterstof beschikbaar komen, terwijl elektrificatie door het overbelaste stroomnet op korte termijn voor steeds minder bedrijven een haalbare kaart is. Energie Beheer Nederland (EBN) pleit er daarom voor in het maatregelenpakket dat met de voorjaarsnota verschijnt aanvullend beleid op te nemen om de overgang van aardgas naar duurzame gassen te stimuleren.

De waterstofmarkt heeft te maken met een complex samenspel van factoren die leiden tot transitiefalen: onzekerheid over de prijsontwikkeling en afname van waterstof(dragers), onzekerheid over de mogelijkheden voor elektrificatie in de industrie en het achterblijven van de realisatie van noodzakelijke infrastructuur. Dit leidt ertoe dat er op dit moment in Nederland nog nauwelijks groene waterstof wordt geproduceerd. De in ons land opgestelde capaciteit aan elektrolyzers is beperkt tot enkele megawatt. Om de doelstelling uit het Klimaatakkoord van 3-4 gigawatt aan elektrolysecapaciteit in 2030 te behalen zou de bestaande capaciteit met ongeveer een factor 1.000 moeten worden uitgebreid in een periode van vijf jaar. De opgelopen achterstand heeft grote consequenties

voor de verduurzaming in de industrie. Als deze situatie aanhoudt, komen de klimaatdoelen in gevaar en verslechtert de concurrentiepositie van de industrie. Als deze situatie aanhoudt, komen de klimaatdoelen in gevaar en verslechtert de concurrentiepositie van de industrie. Daarnaast ontstaat een ander probleem: na 2035 is waterstof nodig als CO₂-vrij en flexibel inzetbaar elektriciteitsproductievermogen voor de momenten (m.n. dunkelflaute) waarop de duurzame elektriciteitsproductie tekortschiet.

Om de gevolgen van de achterblijvende waterstofmarkt voor het vestigingsklimaat te beperken en te voorkomen dat Nederland zijn goede uitgangspunt op het gebied van waterstof verspeelt, doet EBN de volgende aanbevelingen:

- **Doorbreek de kip-ei-situatie op de waterstofmarkt door afnamezekerheid te creëren**
Onzekerheid over de vraag remt investeringen in waterstof. EBN adviseert daarom om maatregelen uit te werken die zekerheid geven over de afname van waterstof. Opties die EBN hiervoor ziet zijn een tijdelijke

beleidsinzet op blauwe waterstof (waterstof + CCS) waarmee CO₂-vrije waterstof voor industriële afnemers sneller betaalbaar kan worden gemaakt en/of de inzet van een publieke partij die langetermijnafnamecontracten voor waterstof aangaat en volumes naar de markt brengt.

- **Beschouw waterstofopslag als verdienkans voor Nederland**

Nederland is met zijn ligging aan zee, internationale havens en bestaande energie- en opslaginfrastructuur goed gepositioneerd voor een koploperspositie in de internationale waterstofmarkt. Bovendien koerst Nederland, door de sterke beleidsinzet op zonne- en windenergie af op regelmatige duurzame energieoverschotten die kunnen worden benut om waterstof te maken en op te slaan. Richt de ontwikkeling van opslaglocaties daarom niet uitsluitend op de binnenlandse behoefte, maar houd ook rekening met de potentie voor export. Dit biedt toekomstige verdienkans en versterkt de strategische positie van Nederland als knooppunt in het Europese energielandschap.

- **Wijs voorkeurslocaties aan voor waterstofopslag**

De ontwikkeling van waterstofopslag, zowel onshore als offshore, vraagt de komende jaren nader onderzoek naar technische, economische en maatschappelijke haalbaarheid. Omdat deze onderzoeken gepaard gaan met lange doorlooptijden, is het van belang om op korte termijn locaties aan te wijzen waar deze aspecten in de praktijk kunnen worden onderzocht.

- **Reserveer middelen voor de ontwikkeling van waterstofopslag in gasvelden**

Voor een stabiele en betrouwbare waterstofmarkt is grootschalige ondergrondse opslagcapaciteit nodig. Het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) gaat ervanuit dat in 2050 14 tot 50 TWh waterstofopslagcapaciteit nodig zal zijn.

Op dit moment wordt in het project Hystock toegewerkt naar de ontwikkeling van vier cavernes met een gezamenlijke capaciteit van 1TWh. Omdat lege gasvelden een groter opslagvolume kennen en zijn aangesloten op bestaande infrastructuur is dit een veelbelovende en noodzakelijke aanvulling op opslag in zoutcavernes. Om deze reden wordt de noodzaak om naast opslag in cavernes, lege gasvelden voor waterstofopslag geschikt

te maken ook in routekaart waterstof erkend. Met het oog op de lange doorlooptijden die hiermee gepaard gaan, pleit EBN ervoor om in de voorjaarsnota subsidie beschikbaar te stellen voor de benodigde onderzoeken om waterstofopslag in gasvelden tijdig en veilig mogelijk te maken.

EBN: publiek energiebedrijf van en voor Nederland

Energie Beheer Nederland is als publiek energiebedrijf nauw betrokken bij het Nederlandse energiebeleid en actief op het terrein van groen gas en waterstof, onder meer via onze deelnemingen in projecten. Onze betrokkenheid bij energieprojecten en positie als verbindende schakel tussen markt en overheid stelt EBN in staat om knelpunten in de energietransitie vroegtijdig te signaleren en aanbevelingen te doen ten behoeve van het energiebeleid.

Over EBN

Energie Beheer Nederland (EBN) is een publiek bedrijf in de energiesector. We zetten ons in voor een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening nu en in de toekomst. Als beleidsdeelneming van de Nederlandse overheid en in nauwe samenwerking met industriepartners en bedrijfsleven levert EBN een bijdrage aan de voorzieningszekerheid van energie in Nederland van vandaag en het versnellen van de ontwikkeling van duurzame energie en het duurzame energiesysteem van de toekomst. Onze focusgebieden zijn versnelling van de warmtetransitie, een duurzaam gassysteem en een verantwoorde CO₂-opslag. We werken samen met publieke en private partners en gebruiken onze kennis, kunde en financiële slagkracht om de bouw van het duurzame energiesysteem te versnellen. Dit alles is nodig om op basis van duurzame energiebronnen de klimaatdoelen te kunnen halen.

EBN speelt als beleidsdeelneming al meer dan 50 jaar een belangrijke rol in de energievoorziening van en voor Nederland. De aandelen van het bedrijf zijn voor 100% in handen van de Nederlandse Staat. Dat wat we verdienen, vloeit daarmee direct terug naar de staatskas. EBN is met ruim 230 collega's gevestigd in Utrecht.

Contactgegevens

Dion Huidekooper
CPA Advisor EBN
T: +31 (0) 6 43 47 23 81
E: dion.huidekooper@ebn.nl

Daalsesingel 1
3511 SV Utrecht
Telefoon: +31 30 233 9000
E-mail: ebn.mail@ebn.nl

Versie maart 2025

Publiek energiebedrijf
van en voor Nederland